ART-CREATIVE STRATEGIES IN ACADEMIC EDUCATION

Elena Oliviana Epurescu
Lecturer, PhD., "Politehnica" University of Bucharest

Abstract:The strategies used in academic learning include those methods, means and techniques that further apart more or less from the conventional transmission of information to obtain in exchange from all the parts involved an active participation and problem solving of the issues at hand. The targeted competencies are: information identification/seeking skills; evaluation and processing; effective usage of information; describing one's own way of monitoring learning and appreciating its effectiveness; developing a custom learning plan; applying the multiple intelligences theory; creating an effective time management tool; developing a set of exercises and activities for preventing educational failure. For developing every competency, the most relevant content has been chosen from the offer present in the specialty literature and that can be adapted to every professional field. The proposed issues can be approached using methods that are adapted to each learning style and to special education request.

Keywords: method, technique, creativity, learning, education

Introducere

Folosirea strategiile art-creative contribuie la formarea abilităților de informare necesare în optimizarea performanței în învățare, a procesului de luare a deciziilor și rezolvare de probleme.

Accentul se va pune pe strategiile de lucru interactive precum: exerciții individuale, în perechi, în grup; dezbaterea; prezentarea personală printr-un pliant, carte de vizită; tehnici arta-creative; căutarea de informații, resurse suplimentare, accesare Internet; propunerea de strategii de evaluare și autoevaluare; monitorizarea mass-mediei, a diverselor materiale (manuale, regulamente); jocul de rol, scenarii despre experiențe variate de viață, aplicînd gîndirea critică; organizarea de evenimente și participarea la servicii comunitare în diferite domenii; realizarea de sondaje; aplicarea de chestionare de interese; analiza exemplelor; analiza legislației; consultarea de documente formale; colaje, realizarea unor postere; completarea unor fișe de lucru; actualizarea portofoliului cu diplome, documente; vizionarea și comentarea de filme și reportaje; elaborarea CV (în format european), scrisoare de intenție; simularea participării la interviu; elaborarea și aplicarea unui proiect de management al resurselor personale, ș.a.

Aceste strategii vor oferi cadrul de însușire, pe de o parte a elementelor de conținut iar, pe de altă parte, de a forma atitudini și exersa abilități punînd studentul în situația concretă de a aplica acele conținuturi.

Se vor utiliza mijloace moderne de instruire care: au un caracter activ, participativ, conștient, motivant și eficient; oferă mobilier modular și ergonomic: flipchart, mijloace audio-video, computer;
suport de curs; fișe de lucru; materiale scrise originale și/sau traduceri; instrumente de lucru personalizate individual și/sau în echipă; documente legislative, metodologii specifice; consumabile.

Sarcinile de lucru vor fi individuale, în diade/triade sau în grupuri mai mari (20-30 studenți), care solicită participarea activă a fiecăruia.

Unele din exerciții se vor efectua sub forma unor **„teme de casă"**, cadrul didactic oferind de fiecare dată o ghidare pentru realizarea acestora.

BDD-A27939 © 2018 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-15 01:19:38 UTC)

Dorim succes în aplicarea sugestiilor şi în luarea deciziilor!

Obiective. Conţinuturi. Modalităţi de realizare. Aplicaţii.

Prin utilizarea acestor strategii studentul va fi capabil:

- să identifice /să caute informaţiile pe suport scris (cărţi, reviste, broşuri, pliante), informaţiile orale (cursuri, prelegeri, casete) şi informaţiile pe suport electronic (dischetă, CD, internet, TV);
- să prelucreze şi să aplice informaţiile;
- să utilizeze diferite surse de informare: formale, nonformale şi informale;
- să localizeze informaţiile pe Internet;
- să aplice diferite motoare electronice de căutare: programe special create pentru identificarea locaţiei unor conţinuturi informaţionale (web site-uri, în funcţie de nişte date input Google, Yahoo, Alta Vista, cauta.ro, go.ro) şi portalurile;
- să identifice caracteristicile învăţării;
- să argumenteze sursele motivaţiei pentru învăţare;
- să exerseze strategii de învăţare eficientă;
- să compare stilurile de învăţare;
- să aplice teoria inteligenţelor multiple în diferite situaţii;
- să-şi optimizeze deprinderile de învăţare printr-un management al timpului.

Conţinuturile fac referire la: strategiile de căutare, selectarea, prelucrarea şi interpretarea informaţiilor;utilizarea informaţiilor pentru rezolvarea de probleme şi luarea deciziilor;tehnologia informatică şi de comunicare (TIC) avantaje/dezavantaje;învăţarea (definiţie, condiţii, motivaţie);stilurile de învăţare, strategiile de învăţare eficientă;dificultăţile de învăţare, eşecul şcolar;managementul timpului.

Modalităţile de realizare: tehnici art-creative, discuţii de grup, dezbateri, interviul, chestionarul, problematizarea, tehnici ale gîndirii critice (acvariul, mozaicul, ciorchinele).

Aplicaţii

Activitatea 1. Metoda ciorchinelui

Aceasta reprezintă modelul sau ansamblul organizat al procedeelor sau modurilor de realizare practică a operaţiilor care stau la baza acţiunilor parcurse în comun de profesori şi studenţi şi care conduc în mod planificat şi eficace la realizarea scopurilor propuse.

Este o modalitate de a realiza asociaţii de idei sau de a oferi noi sensuri ideilor însuşite anterior, este o tehnică de căutare a drumului spre propriile cunoştinţe evidenţiind propria înţelegere a unui conţinut.

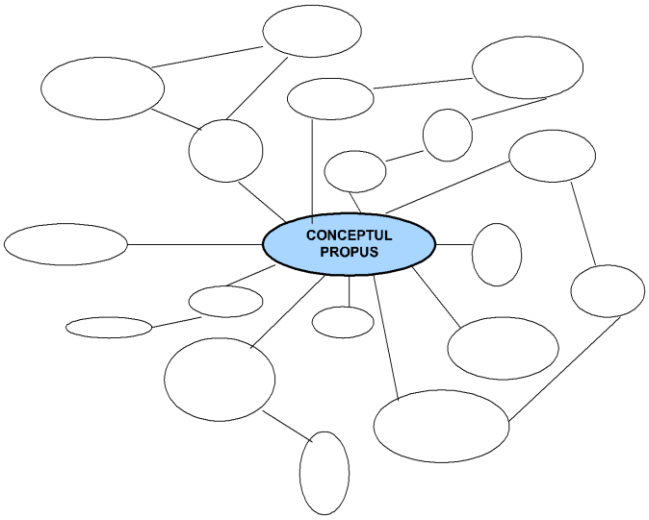
Etapele metodei: pe mijlocul foii se scrie un cuvînt sau o propoziţie (nucleu), clienţii/studenţii sunt invitaţi să scrie cuvinte sau sintagme care le vin în minte în legătură cu tema propusă, cuvintele sau ideile vor fi legate prin linii de noţiunea centrală.

Studenţii lucrează în grupe, fiecare grupă prezintă „ciorchină” proprie.

Se analizează fiecare „ciorchină” şi se efectuează una comună pe tablă dirijată de profesor, după rezolvarea sarcinii de lucru, studenţii vor folosi noţiunile şi legăturile create pentru a dezvolta idei despre conceptul propus.

Prin acest exerciţiu se încurajează participarea întregii grupe, iese în evidenţă modul propriu de a înţelege o temă anume, se realizează asociaţii noi de idei sau relevă noi sensuri ideilor, se caută căi de acces spre propriile cunoştinţe.

BDD-A27939 © 2018 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-15 01:19:38 UTC)

Aspectul grafic al metodei ciorchinelui

Activitatea 2. Metoda piramidei

Se mai numește și metoda bulgărelui de zăpadă are la bază împletirea activității individuale cu cea desfășurată în mod cooperativ, în cadrul grupurilor.

Metoda constă în încorporarea activității fiecărui membru al colectivului într-un demers colectiv mai amplu, menit să ducă la soluționarea unei sarcini sau a unei probleme date.

Are mai multe faze:

- faza introductivă - coordonatorul enunță problema;
- faza lucrului individual - fiecare student lucrează individual timp de cinci minute la soluționarea problemei;
- faza lucrului în perechi - studenții se consultă cu colegul de bancă, sunt notate toate soluțiile apărute;
- faza reuniunii în grupuri mai mari - se consultă asupra soluțiilor în grupuri alcătuite dintr-un număr egal de perechi;
- faza raportării soluțiilor în colectiv;
- faza decizională.

Ca și celelalte metode care se bazează pe lucrul în perechi și în colectiv, metoda piramidei are avantajele stimulării învățării prin cooperare, al sporirii încrederii în forțele proprii prin testarea ideilor emise individual, mai întîi în grupuri mici și apoi în colectiv.

Dezavantajele înregistrate sunt de ordin evaluativ, deoarece se poate stabili mai greu care și cît de însemnată a fost contribuția fiecărui participant.

Activitatea 3. Jigsaw puzzle

În engleză jigsaw puzzle înseamnă mozaic sau metoda grupurilor interdependente, definindu-se ca o strategie bazată pe „învățarea în echipă” (team-learning).

Fiecare student are o sarcină de studiu în care trebuie să devină expert, el are în același timp și responsabilitatea transmiterii informațiilor asimilate celorlalți.

Metoda presupune o pregătire temeinică a materialului dat spre studiu.

Educatorul propune o temă de studiu pe care o împarte în patru subteme.

Pentru fiecare temă în parte educatorul trebuie să dea un titlu, sau pentru fiecare să pună o întrebare.

Fiecare membru al grupei va primi ca obiect de studiu materiale necesare fiecărei subteme, pentru care va alcătui și o schemă.

La sfîrșit studenții își comunică ce au învățat despre subtema respectivă.

BDD-A27939 © 2018 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-15 01:19:38 UTC)

Aranjarea în clasă a grupurilor trebuie însă să fie cît mai aerisită, astfel încît grupurile să nu se deranjeze între ele.

Obiectul de studiu poate constitui şi o temă pentru acasă, urmînd ca în momentul constituirii mozaicului fiecare „expert" să-şi aducă propria contribuţie.

Studenţii vor avea de studiat acasă materiale referitoare la aceste teme.

Tema lor va fi să caute şi ei alte materiale legate de subiectul în care vor trebui să devină experţi.

În primele 20 de minute ale orei ei se vor întruni în grupuri de experţi pe subteme, aşa cum sunt pe lista afişată.

Fiecare va completa o fişă, consultîndu-se cu ceilalţi.

Fişa va cuprinde cerinţe specifice materialelor studiate.

După completarea fişei, studenţii se vor regrupa: toţi cei cu numărul 1 vor forma o grupă, toţi cei cu numărul 2 vor forma a doua grupă etc.

În cadrul acestei grupe ei îşi vor prezenta materialele şi concluziile la care au ajuns.

Este foarte important să educăm imaginaţia studenţilor pentru că a fi un om imaginativ înseamnă să te poţi adapta în situaţii diverse.

Activitatea 4. Tehnica florii de nufăr (Lotus Blossom Technique)

Presupune deducerea de conexiuni între idei, concepte, pornind de la o temă centrală.

Problema sau tema centrală determină cele opt idei secundare care se construiesc în jurul celei principale, asemeni petalelor florii de nufăr.

Cele opt idei secundare sunt trecute în jurul temei centrale, urmînd ca apoi ele să devină la rîndul lor teme principale, pentru alte opt flori de nufăr.

Pentru fiecare dintre aceste noi teme centrale se vor construi cîte alte noi opt idei secundare.

Astfel, pornind de la o temă centrală, sunt generate noi teme de studiu pentru care trebuie dezvoltate conexiuni noi sau noi concepte.

Etapele metodei:

- construirea diagramei;
- scrierea temei centrale în centrul diagramei;
- participanţii se gîndesc la ideile sau aplicaţiile legate de tema centrală, acestea se trec în cele opt „petale" ce înconjoară tema centrală, în sensul acelor de ceasornic;
- folosirea celor opt idei deduse, drept noi teme centrale pentru celelalte opt cadrane;
- etapa construirii de noi conexiuni pentru cele opt noi teme centrale şi consemnarea lor în diagramă, se completează în acest mod cît mai multe cadrane („flori de nufăr");
- etapa evaluării ideilor: se analizează diagramele şi se apreciază rezultatele din punct de vedere calitativ şi cantitativ.

Ideile emise se pot folosi ca sursă de noi aplicaţii şi teme de studiu în lecţiile viitoare.

Evaluarea ideilor cu privire la stimularea şi dezvoltarea potenţialului creativ poate avea şi o utilitate practică.

Astfel, ţinîndu-se cont de sugestiile oferite, se poate reamenaja sala de curs, creîndu-se astfel un „laborator al creativităţii"; în conformitate cu expectaţiile studenţilor: se poate decora clasa cu picturi făcute de studenţi, cu fotografii din timpul copilăriei, cu peisaje desenate sau fotografiate, cu jocuri menite să stimuleze creativitatea şi alte materiale didactice, materiale video cu activităţi creative sau spectacole realizate de ei sau de colegii lor.

BDD-A27939 © 2018 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-15 01:19:38 UTC)

Tehnica Lotus poate fi desfășurată cu succes în grup, fiind adaptabilă integrării unor largi categorii de subiecți ca vîrstă și domenii variate.

Există și posibilitatea dezvoltării unui Lotus individual, ca exercițiu de stimulare a creativității și de autoevaluare.

De exemplu, tema centrală ar putea fi întrebarea: „Ce ți-ai dori să studiezi?", la care s-ar putea propune opt domenii și pentru fiecare ar fi consemnate care ar fi conținuturile ce corespund interesului subiectului.

Această tehnică este o modalitate de lucru în grup cu mari valențe formativ-educative.

Metoda stimulează și dezvoltă capacități ale: inteligenței lingvistice, inteligenței interpersonale, inteligenței intrapersonale (capacitatea de autoînțelegere, autoapreciere corectă a propriilor sentimente, motivații), inteligenței naturaliste (care face omul capabil să recunoască, să clasifice, să se inspire din mediul înconjurător), inteligenței sociale (capacitatea de relaționare) ș.a.

Activitatea 5. Exerciții de educație și comunicare virtuală

Drumul este de la comunități educative reale la comunități educative virtuale.

Comunitățile educative reale sunt cultura organizației; comunități educative virtuale, rețele școlare virtuale-prezentare, caracteristici, cultură.

Utilitatea apartenenței la o rețea școlară europeană virtuală și tipuri de informații care sunt accesibile vizează:

- prezentarea unor rețele școlare virtuale și motoare de căutare a unora similare: Elearningeuropa, myEUROPE Schools - Spring Day in Europe, Virtual School, Logare personală; crearea unei căsuțe de e-mail, solicitarea de informații;
- abonarea la reviste virtuale didactice și de specialitate;
- înscrierea universității într-o comunitate educativă virtuală;
- oferirea de informații virtuale despre activitatea didactică-științifică pe care fiecare o desfășoară; modalități de inserție pe paginile rețelelor virtuale;
- participarea la forum-uri educative virtuale;
- schimb de idei pedagogice și de specialitate la nivel european – racordarea la cele mai noi informații în domeniu, precum și la realitățile europene în materie de educație, din fața computerului, modelare și comunicare virtuală.

Activitatea 6. Exercițiu expert-novice

Reprezentați următorul conținut prin limbajul specific inteligenței în care dumneavoastră excelați: „Orice persoană are dreptul la educație", se realizează pe grupe în funcție de inteligența în care excelează fiecare; după prezentarea rezultatului obținut se face schimbarea grupelor, noul criteriu de constituire a grupelor fiind inteligența cea mai slab reprezentată (novice).

Se execută aceeași sarcină, apoi se propune timp de reflecție individuală asupra celor două posturi: de expert și de novice (fișa de lucru).

Prin acest tip de exercițiu se urmărește influența inteligenței asupra randamentului într-o activitate.

Activitatea 7. Exercițiu de prezentare în perechi

Exercițiu de încălzire (individual): se oferă săculeți închiși, cu obiecte diverse, cu forme confundabile, se cere să se identifice prin pipăit ce obiecte sunt, se listează pe flip-chart obiectele identificate, apoi se confruntă lista cu obiectele reale.

Valorificarea exercițiului: printr-un singur simț, cunoașterea este limitată.

Diferențele interindividuale apar chiar și într-o situație simplă de cunoaștere.

BDD-A27939 © 2018 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-15 01:19:38 UTC)

Rolul acestui exercițiu este de a conștientiza diferențele interindividuale în cunoaștere.

Activitatea 8. „Cum aflu ce mă interesează?"

Se împarte în prealabil colectivul în trei echipe și fiecare echipă va avea ca sarcină să caute informații referitoare la tema „Adolescenții și moda".

Prima echipă va avea ca sursă de informare- internetul, cea de a doua- reviste și publicații de specialitate, iar cea de-a treia- pliante, broșuri.

Echipele vor aduna cît mai multe materiale cu informații, iar în timpul orei propriu-zis vor prelucra materialele și vor selecta informațiile cele mai importante, informații ce vor fi prezentate într-un mod cît mai original.

Se vor realiza astfel portofolii ce vor mai putea fi folosite și cu alte ocazii.

În ultima parte a orei, fiecare echipă va primi un chestionar tematic ce va trebui completat.

Se va concluziona că echipa care a avut cele mai multe răspunsuri corecte, a avut cea mai bună sursă de informare.

Activitatea 10. Managementul timpului

Obiective, acțiuni:

- Revizuiește-ți SCOPURILE.
- Realizează o LISTĂ cu activitățile obligatorii și cu cele dorite.
- Analizează CONSECINȚELE AMÎNĂRII UNOR ACTIVITĂȚI.
- Selectează activitățile în ORDINEA realizării lor.
- Încearcă să faci cîte O ACTIVITATE PÎNĂ LA FINALIZAREA EI.
- Fă PAUZE între activități.
- Analizează-ți STANDARDELE.
- În final, nu uita că ai realizat o activitate și oferă-ți O RECOMPENSĂ!

În loc de concluzii cîteva sugestii pentru comportamentul profesorilor vizînd provocarea, antrenarea și dezvoltarea spiritului creator al studenților:

- Încurajați manipularea de obiecte, materiale, scule și unelte - care duce la dezvoltarea „inteligenței" mîinilor!
- Inițiați studenții în experimente prin care să-și valideze gîndurile, ideile!
- Fiți permanent receptivi la ideile noi din mintea celor mai tineri, în legătură cu specialitatea dumneavoastră!
- Evitați stilul dictatorial, care impune idei, soluții, metode!
- Creați în clasă sau în atelier o atmosferă de emulație, de destindere creatoare (fără rigiditate); promovați ambientul stimulativ prin decorare, prin acustică, prin muzică etc.!
- Învățați studenții să persevereze în realizarea unor proiecte!
- Folosiți modele și exemple mobilizatoare din viețile unor savanți, oameni de știință, mari creatori!
- Spulberați teama de „monștrii sacri", arătînd că totul poate fi continuat, perfectat, dezvoltat!
- Problematizați, confruntînd studenții cu obstacole de gîndire, de inteligență!

BIBLIOGRAPHY

1. Amabile, T, M. (1997). Creativitatea ca mod de viață . Ghid pentru părinți și profesori. București: Editura Știință & Tehnică.

BDD-A27939 © 2018 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-15 01:19:38 UTC)

2. Jigău, M. (2006). Consilierea carierei. Compendiu de metode şi tehnici. Bucureşti: Editura Afir.
3. Jigău, M. (2003). Tehnologiile informatice şi de comunicare în consilierea carierei. Bucureşti: Editura Afir.
4. Salomia, E., Marcinschi, M., Cîrlea, S., David, C., Marcinschi, F., Murgu, A., Oancea, A., Şandru, I. (2003). Ghidul carierei mele. Bucureşti: Humanitas Educaţional.
5. Szilagyi, A. (2007). Manualul consultantului în carieră. Iaşi: Institutul European.

BDD-A27939 © 2018 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-15 01:19:38 UTC)